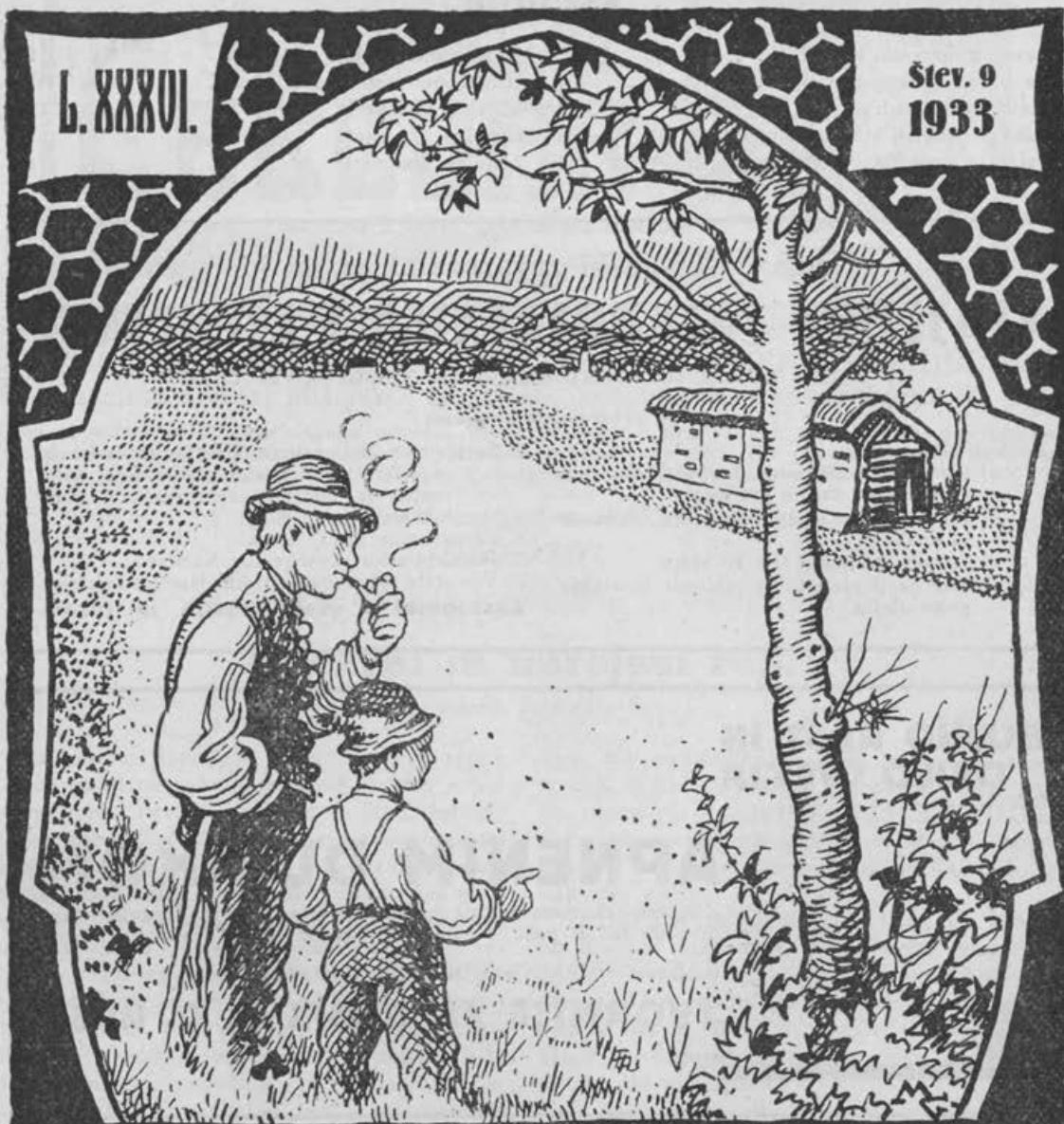

L. XXXVI.

Štev. 9
1933

SLOVENSKI

ČEBELAR

**GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO**

Vsebina:

Naravni in narejeni roji	129	Opazovalne postaje	139
Nova oblika našega panja	131	Društvene vesti	140
Razmišljanje o zadrugi	134	Vesti iz podružnic	142
Zgodba o čebelah z dolgimi jeziki	235	Drobiž	143
Cebelarska opravila v septembru	137	Listnica uredništva	144

Domač slovenski zavarovalni zavod je

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

V zavarovanje sprejema:

1. Proti požaru:
  - a) raznovrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom gradbe;
  - b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako;
  - c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu in steklo proti ubitju.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.
4. Zavarovanje proti vlom.
5. Posmrtninsko zavarovanje Karitas.
6. Vse vrste zavarovanj nezgod, jamstva in kaska.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

BUJNO RAST IN OBILO CVETJA

DOSEŽETE, ČE GNOJITE Z

APNENIM DUŠIKOM

Z apnenim dušikom morate gnojiti v jeseni — žita pred setvijo, travnike po zadnji paši, drevje in vinograde tekom jeseni ozir. zime.

NATANČNEJŠA NAVODILA IN NAROČILA OD

TVORNICE ZA DUŠIK D. D. RUŠE

Patentni

zložljivi

foteli

posebno priporočljiv za bolnike, kateri trpe na astmi ali drugih bolečinah, na pr. v nogah

Priporoča se tudi za vsa v tapetniško stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

I. KLOBČAVER

LJUBLJANA

Dolljanska c. 17 - dvorišče

Pošljite nemudoma zaostalo in letošnjo članarino!

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE STEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar v društvenih zadevah je naslavljati na „Čebelarско društvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarске potrebščine: Društvena Čebelarna v Ljubljani, Pražakova ulica 4.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1933. / Številka 9.

Letnik XXXVI.

Naravni in narejeni roji.

Henrik Peternel.

(Konec.)

Naj mi bo dovoljeno omeniti nekaj napak pri napravljanju novih čebelnih družin s pomočjo rojev. Prva napaka je, da štedi čebelar s satnicami. Začetki (ali osnove) so umestni le pri mali meri satnikov, pri veliki meri, n. pr. racionalni, je nemogoče pričakovati od rojev, da bi sate popolnoma izdelali. Roj namreč »pade skupaj«, preden dogradi ves prostor, ker izgublja dan za dnem pašne čebele, mladice se pojavijo po malem šele po štirih tednih. Ves prostor, ki ostane neizdelan v prvem letu, bo drugo pomlad napolnjen skoraj izključno s trotovino, kar je seveda odveč. Nadalje je treba roj podpreti s krmljenjem, ako ni resnično prav dobre paše. Pitati ga moramo takoj začetkoma, ker po desetih dneh mine v roju nagon za grajenje satja oziroma izdelovanja satnic. Motijo se čebelarji, ki menijo, da je vse storjeno, ako vsadijo roj v prazen panj. Roj naj bo primerno močan, in sicer tako, da napolni že v grozdu dve tretjini prostora, ki mu ga odkažemo. Napačno je dajati rojičem velike panje, ki se v njih nekako izgubijo. V primeru, da ima čebelar isti dan po več manjših rojev, je zelo umestno, da jih združi v dva, tri močnejše roje, seveda samo ako so matice združenih rojev enake t. j. vse oprrašene ali pa vse neoprashene. Izrečno pa opozarjam zlasti začetnike, da rojeve čebele potrebujejo veliko več zraka nego čebele v plemenjaku. Vrše in lovilniki, v katere prestrezamo roje, mo-

rajo biti opremljeni s treh strani z žično mrežo, in naj bodo rajši preveč prostorni nego premalo.

K tem izvajanjem moram še dodati navodila za narejanje rojev na najenostavnejši in najboljši način.

1. Običajno narejamo roje tako, da čebelno družino razdelimo v dva dela. Ako razdelitev izvršimo tako, da odnesemo eno polovico, n. pr. narejeni roj, pol ure daleč, in ostane druga polovica s staro matico doma, drugi pa dodamo mlado oprasheno matico, je stvar zelo enostavna.

Drugače pa je, ako ostaneta plemenjak in narejeni roj v čebelnjaku. Ker hočemo navadno, da si ena polovica mlado matico šele izpodredi, mora ta vedno ostati na prvotnem mestu, druga polovica s staro matico pa dobi novo mesto v čebelnjaku. Postopati moramo na tale način:

Med 9. in 10. uro lepega dne, ko je izdatna paša, si pripravimo snažen, prazen panj in postavimo zraven njega k čebelnjakovi steni 9 praznih satov, v kolikor teh manjka pa satnic. Nato odpremo panj, iz katerega hočemo narediti roj, in poberemo iz njega vse sate v plodišču in pazimo na matico. Sate postavljamo v vrstnem redu na kozico, sat z matico pa postavimo v temo na varno, v kak kot čebelnjaka. Ko smo vzeli vse sate iz plodišča, vrnemo panju sat z matico, ki ga postavimo v sredino, desno in levo od njega pa še po

en sat z godno zalego, ostali prostor pa izpolnimo s pripravljenimi praznimi sati ter panja zapremo. Na kozici imamo še šest satov večinoma z mlado zalego. Te denemo v plodišče pripravljene praznega panja v istem vrstnem redu, kakor so bili v plemenjaku, praznino pa izpolnimo s sati ali pa satnicami. Nato pometemo še čebele s kozice v panj in ga zapremo. Sedaj vzamemo plemenjaka iz sklada, postavimo na njegovo mesto roj, ki smo ga pravkar napravili, plemenjaka pa postavimo na kako novo mesto v čebelnjaku.

Kaj se zgodi sedaj? Tekom nekoliko ur izlete pašne čebele iz plemenjaka v roj, katerega smo postavili na plemenjakovo mesto. Tam najdejo 6 zalezanih satov, na katerih je dovolj mladice. Pridružijo se jim, odlože svoje sladko breme in izlete zopet na pašo. Iz plemenjaka, ki je sedaj na novem mestu, bodo polagoma izletele vse pašne čebele, ostale bodo v njem samo nevlitene mladice, ki jih je pa dovolj, da varujejo matico, tri zalezene sate in medeno zalogo. Plemenjaku je treba nekoliko dni vsak večer pokladati močno razredčen med, da dobi nadomestilo za vodo in redko tekoči nektar, ker zaenkrat še nima pašnih čebel, ki bi ga s tem preskrbovale. V roju, ki smo ga postavili namesto plemenjaka, bodo čebele tekem nekoliko ur spoznale svojo brezmatičnost in napihnile večje število matičnikov.

Čez 4 krat 24 ur po narejenju roja mora čebelar pregledati roj, uničiti že pokrite matičnike, ker je v njih manj vredna zalega, pusti pa naj nepokrite, ki imajo žerke polnovrednih matic. Ta način narejenja rojev se običajno dobro posreči, posebno ako je bil plemenjak pred delitvijo močan, ter je vreme ugodno in paša primerna.

2. Kdor hoče še boljše narejati roje, bo iz več plemenjakov napravil narejen roj, in s tem nekako prekosil naravo samo. Omenjam predvsem najenostavnejši, že dolgo znani, a žal premalokrat rabljeni način, po katerem pa smemo narejati roje le ob najboljši paši.

Iz močnega plemenjaka vzamemo matico s satom vred, na katerem jo najdemo in še 2 sata s kolikor mogoče godno zalego in vsemi čebelami, ki so na teh 3 satih. Sat z matico denemo v sredino plodišča praznega panja, desno in levo pa oba zalezena sata, ostali prostor pa izpolnimo z izdelanimi sati, odnosno deloma s satnicami. V panj, iz katerega smo vzeli 3 zalezene sate z matico vred, denemo 3 prazne sate, odnosno satnice. Med najmočnejšim letom, torej med 9. in 11.

uro, vzamemo plemenjak iz sklada, na njegovo mesto pa postavimo narejeni roj. Plemenjaka, iz katerega smo vzeli matico in 3 zalezene sate, postavimo na mesto kakega močnega plemenjaka, kateremu odkažemo novo mesto, ne da bi ga odprli in mu kaj odvzeli. Tega moramo krmiti nekaj dni z razredčenim medom, ker izgubi vse pašne čebele. Pokladati mu moramo toliko časa, dokler ne izletavajo iz njega zopet čebele na pašo in se vračajo. Na ta način dobimo iz dveh plemenjakov še tretjega, kateri ne zaostaja za ostalimi. Vrhtega nismo nobenemu panju napravili znatne škode. Oglejmo si malo uspeh našega dela. Narejeni roj ima matico, 3 zalezene sate, precej mladih čebel, ki se jim pridružujejo še mladice, ki se polegajo. Poln je praznega satja, in dobi vse pašne čebele prvega plemenjaka, na katerega mesto smo ga postavili. Pašne čebele bodo nanesele v njega mnogo medu, ker so močne po številu, prostora za odlaganje je dovolj. Matica bo polagoma zaleгла več satov, in panj bo dober plemenjak ter dal obilo medu. Prvi plemenjak, iz katerega smo vzeli matico in 3 zalezene sate, je sicer izgubil vse pašne čebele, a ker smo postavili na mesto drugega močnega plemenjaka, je dobil vse pašne čebele tega plemenjaka. Ker ima obilo mladice, bo zastavil mnogo matičnikov, dobro gojil žerke matic in ne bo oslabil, ker ima mnogo mladih čebel, ki ne odmrejo tako kmalu. Ker bo nekaj časa brez mlade zalege, bo nabral lepo množino medu. Drugi plemenjak ni izgubil drugega nego pašne čebele. Imel jih bo v 10 dneh zopet dovolj. Ker izgubi med glavno pašo vse stare čebele, ne bo več prenatrpan, ne bo rojil in bo v medenosti mogoče prekosil nedotaknjene plemenjake. — Važno pri tem postopanju je, da pridejo tuje pašne čebele v panj, ki bo novo matico izpodredil; oplojeni matici torej nista ogroženi.

3. Kdor more za nekaj tednov odnesti narejen roj vsaj pol ure hoda v ravni črti daleč, naredi lahko roj ob vsakem času. V prazen panj naj dene oprášeno matico priprto v matičnici, plodišče panja naj izpolni s sati, v katerih je nekoliko medu in omete v panj čebele iz raznih medišč takih panjev, ki so prenatrpani s čebelami. Omete naj jih toliko, da jih je dovolj za srednje močno družino. Potem naj odnese roj drugam. Ko je odprl žrelo, naj nadomesti zamašek pri matičnici s sladkornim testom, da čebele matico počasi osvobodijo.

Kdor pa nima kam roja odnesti, mora postopati nekoliko drugače. Vzame naj prazen panj, pusti prehod skozi rešetko v medišče

prost, napolni samo plodišče z nekoliko medenimi sati in dene v sredo oprášeno matico v matičnici, nato pa namete čebele iz raznih medišč v panj, ampak mnogo več nego zgoraj navedeno, toliko da čebele na gosto zasedejo vse ulice plodišča in da se jih nabere še precejšen grozd v medišču. Ko je čebel dovolj, odnesemo panj z rojem v temno suho in zračno klet, kjer pustimo čebele razgrajati do drugega večera. Samo ob sebi je razumljivo, da moramo dati čebelam dovolj zraka, da morata biti zadnji okenci iz žičnate mreže, in da jih moramo od časa do časa pri okencu obrizgati z vodo, da ne trpe žeje. Drugi večer, ko se že mračí, postavimo panj na določeno mesto v čebelnjaku. Zamašek v matičnici nadomestimo s kepico sladkornega testa. Čebele se pri tem nekoliko razlezejo, nekaj malega jih odleti. Panj nato zapremo

samo z vrati, ne z okencem, in odpremo žrelo. Ko se čebele popolnoma pomirijo, porinemo zvečer ob luči žepne svetilke koritce z močno razredčenim medom nazaj v panj, drugo jutro ga pa odstranimo. Drugi dan se bo del čebel vrnil v panje, iz katerih so bile vzete, a pretežna večina jih ostane v roju. Čez 14 dni odstranimo matičnico. Prej ne smemo panja odpirati, ker je matica sicer že sprejeta, a vendar še vedno tujka, in njeno življenje ogražajo čebele, ki je niso še popolnoma priznale za svojo.

To so najenostavnejši četudi ne vsi načini narejanja rojev. Težko izvedljivi niso, in vedno zelo uspešni, ako čebelar dela natančno po navodilih, ako so čebelne družine, iz katerih jemljemo čebele in sate za narejene roje, resnično močne, in ako je vreme ugodno in paša obilna.

Nova oblika našega panja.

A. Žnideršič.

Tehnična sredstva, ki rabijo človeku za pridobivanje dobrin, niso nikdar napredovala s tako naglico, kakor v sedanjem času. Vsak dan nam prinaša nove izume in nove načine, tako da se včasih vprašamo: Kakšen bo bodoči svet, če bo napredoval s toliko naglico? Tudi čebelarstvo ne zaostaja. Po vseh kulturnih deželah ustanavljajo zavode, kjer proučujejo znanstveniki vprašanja, o katerih se nam prej ni niti sanjalo. Brali smo o čebeli z dolgimi rilčki, o osvetljenih panjih, o pripravi, s katero satne celice spodrežemo, da izteče med sam brez trcanja, o satju z večjimi celicami za vzrejo večjih čebel itd. Tudi panji, orodje in stroji, ki jih rabi čebelar, so predmet znanstvenega raziskovanja. Dela se zlasti na to, da bi bile vse priprave kolikor mogoče normalizirane, to se pravi, da jih preskušajo, v koliko ustrezajo po obliki, velikosti in po snovi najbolj svojemu namenu. Čemu na primer toliko vrst trcalnic, čemu toliko vrst panjev, čemu toliko vrst raznega orodja, ko pa je vendar le eno najboljše? Marsikdo bo rekel, da to ne drži, ker ima vsaka vrsta svoje prednosti, a vse prednosti se ne dajo združiti v eni. Deloma je ta ugovor upravičen: kljub temu pa trdim, da čeprav se vse prednosti ne dajo združiti v eni vrsti, lahko določene prednosti pogošamo, če najdemo pri neki vrsti kake posebnosti, ki morebitni nedostatek pri drugi vrsti odtehtajo. Največja ovira normalizacije je in bo konzervativem, tradicija in navada čebelarjev.

Z današnjim svojim člankom pa nočem delati propagando za normalizacijo, ampak ho-

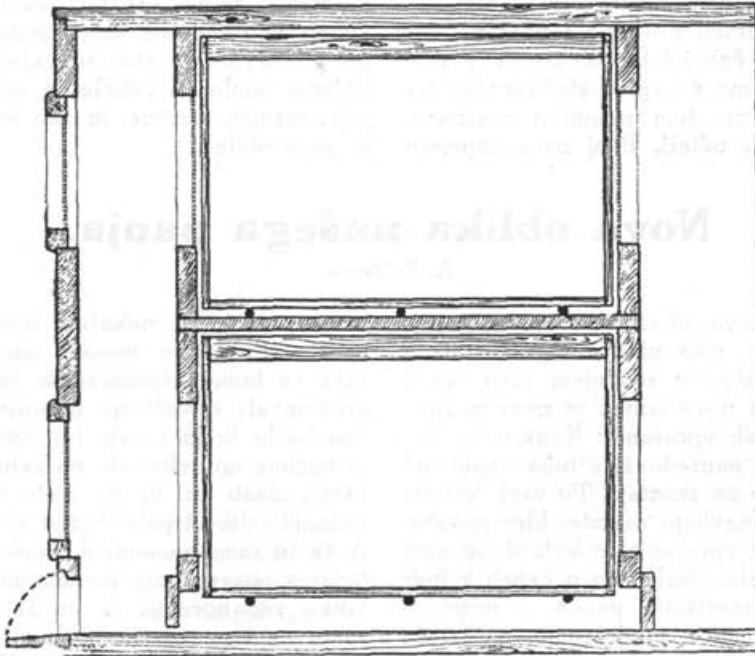
čem opozoriti na nekatere izboljšave »našega panja«. Predvsem moram izjaviti, da izboljšave ne bodo pripomogle k boljšemu razvoju družine ali k večjemu donosu medu, ampak omogočile bodo le, da bo čebelar delo lažje in nagleje opravljal, da bo čebele hitrejša nakrmil, zlasti pa, da ne bodo čebele pri prevažanju toliko trpele, kakor v sedanjih panjih. A že to samo pomeni dobiček, ker če se čebelar s posameznim panjem manj zamudi, jih lahko več opravlja in če čebele pri prevažanju ne trpe, je škoda manjša.

V čem pa obstoji novost? Na to lahko nakratko odgovorim in upam, da bo novost vsakdo takoj doumel. Novost obstoji v tem, da je panj nove oblike spredí prav tako prirejen kakor zadí, to je, da nima trdne sprednje končnice, ampak da ima tudi spredaj mrežasti okenci in vratca in da je prostor med okenci in vratci prav tako velik, kakor zadí. Od zadnjega dela se razlikuje le v toliko, da so sprednja vratca spodaj 8 cm krajša. Da je panj prav tako trden kakor panj stare oblike, ima na vseh štirih voglih pribite take železne kotnike, kakršni so na hišnih oknih, da jih drže pravokotno. Slike panj dovolj pojasnjujejo in ne zdi se mi potrebno, da bi jih pojasnjeval.

Kake prednosti nam pa nudi ta panj? Predvsem pri prevažanju. Kdor čebele prevažava, da potrebujejo takrat obilo svežega zraka. Preveč ga ni nikdar. Pri sedanjih panjih prihaja le zadaj skozi okenca. Pri novem panju ga dobivajo z obeh strani. To pomeni veliko prednost, kajti medtem ko v starih panjih

zrak težko odhaja iz notranjosti, zlasti zaradi tega, ker mu zapirajo pot čebele, ki pritiskajo na mrežo, je v novem panju ne le še enkrat toliko dušnika (okenc), ampak ima še to posebno prednost, da odhaja zgoščen in razgret zrak lahko neovirano pri obeh koncih iz panja, svež pa v panj. Po fizikalnem zakonu izpodriva svež zrak gorkega od spodaj navzgor; to se godi tem hitreje, čim lažje gorak zrak odhaja. Panj se na ta način dobro in hitro zrači. Če bi pa ob hudi vročini in pri močnih družinah tudi ta naprava ne

odpremo samo tablico v nasprotnih vratcah. Kadar pa je medišče zasedeno, pade svetloba v panj takoj, ko vzamemo iz njega prvi sat. Čim več satov odvezamo, tem več svetlobe je v panju. Ko pa sate vračamo, lahko zasledujemo, da se ne zatikajo ob palice in da se gladko zajedajo med kvaci. Seveda pregledujemo čebele lahko tudi v temnem čebelnjaku; lahko rečem, da še lažje kakor v razsvetljenem. Zlasti je to delo prijetno takrat, ko medišče še ni zasedeno ali pa takrat, ko pred pregledovanjem odstranimo deščice, ozi-

Prerez po dolžini A.-Ž. panja nove oblike.

zadoščala, odpremo še spodnjo zaklopnico, da se čebele lahko pomaknejo v prazna prostora med okenci in vrati. Tam dobivajo zrak skozi mrežo v vratcih. Znano je, da silijo čebele s satja, kakor hitro nastane v gnezdu prevelika toplota, ker je nevarnost, da se satje prične topiti. V novem panju se prazna prostora za vratima lahko umaknejo vse čebele. Izključeno je tako rekoč, da bi se potem zadušile, pa naj je družina še tako močna.

Razen tega ima panj še druge prednosti. Kadar hočemo čebele pregledovati, odpremo sprednja in zadnja vratca. Potem prihaja svetloba v panj in med satje tako, da delamo v panju, kakor da bi bil postavljen na planem. Zlasti obilo svetlobe je tedaj, ko v medišču še ni satov in ko je v panjih prav za prav največ dela. Ni pa treba vselej celih vratc odpirati; včasih dobimo že dovolj svetlobe, če

roma rešetko nad plodiščem. Pri takem delu stoji čebelar zadaj v temi, ne da bi ga čebele nadlegovale; pred seboj pa ima v vsej svetlobi vso čebelno družino.

Tudi pri odjemanju medu je ta izboljšava precejšnjega pomena. Pri sedanjih panjih se nabere, ko smo z dimom pregnali čebele, cela gneča čebel pod stropom v sprednjem delu medišča. V novem panju odstranimo sprednje okence, nakar se večina čebel umakne s satja v prazen prostor za sprednjimi vrati. Če jih dobro nakadimo, bo ostalo le malo čebel na satju. Na ta način je tudi delo ometanja olajšano.

Da pitamo lahko z več pitalniki spredi in zadaj, če hočemo delo hitreje opraviti, bo vsakemu jasno.

Če nam uide matica na stranice panja, jo v tako prirejenem panju lahko poiščemo, ker nam je dostopen z obeh strani. Mravlje

in večje ne najdejo v njem skrivališča, do katerega ne bi čebelar lahko segel. V sprednjem prostoru med okenci in vrati čebele spomladi pri slabem vremenu lahko zapiramo, kakor je delal nemški mojster Preuss, da se je obvaroval velikih izgub. Na pasišču postavimo panje lahko ob steni, ob plotu, ali kjersibodi ali pa z zadnjimi vrati skupaj tako, da jih lahko pokrijemo s skupno streho. Na

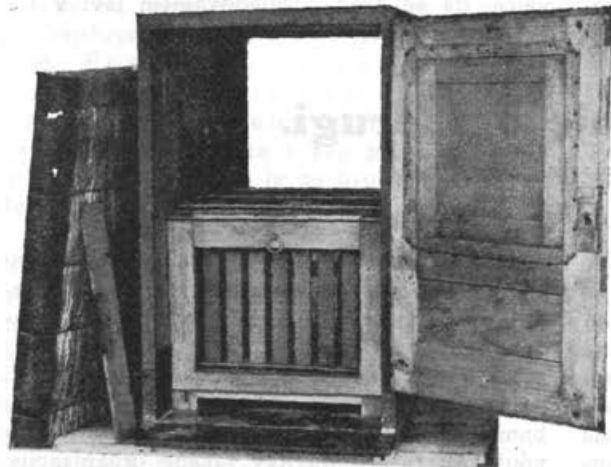
čine, zlasti spredaj, če se upira solnce v panje. Lansko leto sem prišel na misel, da bi obrobil slamnice z nesmolnato strešno lepenko. Take slamnice dobro zapirajo in so mnogo trpežnejše. Obrobiti pa jih moramo sproti, ko jih izdelujemo. Če nastane v panju prevročje, uravnamo dohod zraka lahko s povečanjem žrela. To naredimo enostavno s tem, da odstranimo deščico na sprednjem okencu.

Mnogo vredno je tudi, da panj lahko temeljito čistimo, zlasti v primerih boleznih. Ko pobereмо iz njega satje in okenca ter snamemo vratca, ostane le gol obod. V njem ni nobenih špranj in nobenih skrivališč. Lahko ga od spredaj in od zadaj na lahek način in temeljito izperemo in obžgemo.

Panj, kakršnega sem gori opisal, preiskušam že kakih pet ali šest let. Preiskušajo ga pa tudi moji nasledniki v Ilirski Bistrici. Bivši moj čebelarski mojster, g. Gorkič, ki vsa ta leta v njem čebeliari in katerega sem prosil za nepristransko oceno, mi je pred kratkim potrdil vse njegove prednosti. Opozoril me je le na dve hibi. Te obstoje v tem, da panj ni tako trden, ker ga ne veže čelnica in ker ga novosti podraže. Glede prve hibe pripominjam, da sem jo odstranil s tem, da sem pribil, kakor sem že gori omenil, na vse štiri vogle železne kotnike. Kar se pa tiče cene, upam, da ne bo dražji, kakor panj stare oblike.

Pisec članka pregleduje svoj panj nove oblike od spredaj.

Pogled na A.-Z. panj nove oblike od zadaj. Medišče je prazno; odprta je le mrežica v sprednjih vratcih.

ta način postavljene lahko opravljamo od spredaj. Tudi zavarovane so potem boljše, ker spredaj se jih tatovi ne upajo lotiti.

Mala prednost obstoji tudi v tem, da prebarvamo sprednjo končnico (vratca) lahko kadarkoli, ker ni trdno pritrjena, ampak jo lahko snamemo. Čebel s tem ne vznemirjamo, niti se ne lepijo na sveži barvi.

Žrelo za ta panj urežemo v spodnjo deščico na sprednjem okencu. Poleti jo lahko popolnoma odstranimo. Zapiramo pa žrela na ta način, da deščico z žrelom kratkoma obrnemo.

Posebne brade panj ne potrebuje, ker naltavajo čebele v verando, ki jo tvori prostor med okencem in vratici. Odveč pa tudi ni, če jo napravimo, zlasti nam rabi pri prevažanju, kadar spustimo čebele v prazni prostor.

V sprednji in zadnji prazni prostor za vrati denemo pozimi slamnice. Lahko pa jih pustimo tam brez škode tudi poleti. Jasno je, da moramo napraviti sprednje slamnice toliko krajše, da ostane veranda odprta in da je prosto žrelo.

Kdor čebel ne prevažá oziroma pri prevažanju ne pušča čebel v prazni prostor za vratici, ta ne potrebuje pri panjih ne sprednjih, ne zadnjih vratc. Pogreša jih pa lahko le tedaj, če pušča slamnico spredaj in zadaj, čez vse leto v panju. Slamnice ne varujejo čebel le pozimi mrza, ampak poleti tudi vro-

Na seji dne 15. julija t. l. je sklenil društveni širši odbor, da prevzame Društvena čebelarica od mene v prodajo 50 panjev nove oblike. Oddajati pa sme največ po dva panja posameznim naprednim čebelarjem v pre-skušnjo.

Končno pripominjam, da z nakupom teh panjev ne bo denar zavržen, četudi bi morda komu ne ustrezali. Kajti, kakor je prav povedal neki odbornik na omenjeni seji, moremo panj nove oblike prav lahko spremeniti

v panj stare oblike na ta način, da kratko-malo sprednja vratca zabijemo.

Povabilo: Na dvorišču tovarne testenin »Pe-katete« na Glincah pri Ljubljani, Tržaška ce-sta št. 10 a, stoje moji štirje obljudeni panji nove oblike. Vabim čebelarje, ki se za take panje zanimajo, da si jih ogledajo. Odpirati jih sme vsak, četudi me ne bi bilo v času obiska v tovarni. Prosim pa vsakega obisko-valca, da se pred pregledovanjem javi v to-varniški pisarni.

Razmišljanje o zadrugi.

Ludovik Puš.

III.

Kaže, da bo prej ali slej prišlo do pre-osnove Društvene Čebelarice v zadrugo. Novi načrt zakona o kmetijskih društvih deli nam-reč gospodarska združenja v dve skupini; na eni strani so društva, ki imajo namen stro-kovno izobraževati svoje članstvo in s te strani pospeševati napredek kmetijstva. Sem spada sedaj obstoječe čebelarico društvo. Take or-ganizacije smejo pa za svoje članstvo pri pro-daji pridelkov in nakupu potrebščin samo posredovati, ne pa z njimi kupčevati. Za ta namen so predvidene kmetijske za-druge, kamor bo treba uvrstiti našo DČ in jo poprej izpremeniti v zadrugo.

Ako pišemo o tem predmetu, imajo naši članki namen čebelarje od blizu seznaniti z ustrojem zadrug in jim vliti nekaj smisla za zadrugo, torej za nekaj, kar ima priti. Do-sedaj smo ugotovili, da je za zadrugo treba nekaj žrtvovati. Te žrtve imajo pa ne glede na koristi, ki jih nudi članstvu zadruga, tudi znaten pomen zaradi tega, ker si moramo bit svesti resnice, da vsaka zadruga le tedaj dobro uspeva, če njeni člani prav živo čutijo stik s svojo organizacijo. Tega stika pa ni, kjer se vsak poedinec z nevarnostjo izgube ne zanima za stanje in razvoj svojega zdru-ženja.

Kadar se bo sedanja DČ preosnavljala v zadrugo, slovenski čebelarji ne smejo dopu-stiti, da bi takrat ostala na pol poti, marveč morajo zahtevati, da se preosnuje tako, da bodo imeli od nove ustanove vsestran-sko korist. To se bo zgodilo pa le, če bo zadruga poleg sedanjih poslov DČ obvezno vnovčevala tudi pridelke svojih članov. Na žrtve, ki bodo s to preosnovo združene, smo odločno pokazali; da ne bo takrat, ko se bo treba odločiti, premišljevanja o tem in onem, kar bi moralo slehernemu čebelarju biti že jasno. Kajti takrat, ko bo stvar zrela za pre-

ureditev, moramo točno vedeti, kaj se bo zgodilo in kako se naj zgodi, da bodo čebe-larji imeli čim več koristi od te svoje usta-nove.

Ko bomo sedaj v splošnih potezah pokazali še na nekaj dobrih strani čeb. zadruge, ne bomo tega storili zato, da bi čebelarje navduševali za ustanovitev takšne organizacije, kajti prišla bo — kakor zgoraj povedano — nemara tudi brez navdušenja. Rešiti pa mo-ramo takrat je d r o vprašanja; zato je prav, če si ga ogledamo od vseh strani.

Zakaj čebelarimo? Za zabavo? Niso časi za takšne zabave, ki stanejo znatne denarce! Zaradi same zabave menda v večjem obsegu pri nas nihče ne goji »muh«. Zavoljo pridelka čebelarimo, ki ga je treba — v kolikor ni za domačo potrebo — spraviti v denar. Hočemo pridelati veliko medu, a za med dobrega trga in primernih cen. Tu tiči smoter. Če se je bilo primerno in potrebno združiti v čebel. društvu zaradi strokovnega pouka in sploš-nega dviga čebelarstva in pa zavoljo ugod-nejše dobave čebelarških potrebščin, zakaj bi se za končni smoter, za dohodek, ne bilo treba posebej organizirati?

Kako pridelati veliko medu, se je v našem društvu veliko storilo in se še. Vse, kar je s tem v zvezi, se obširno razmotriva in se iščejo sredstva, kako bi se čebelarstvo na splošno izboljšalo in dvignilo. Hvalevredno delo! Našim čebelarškim pionirjem gre pri-znanje, da je njihovo delo rodilo in še rodi lep sad.

Premalo se pa skrbi, kako bomo povečani pridelek primerno prodali. Pridelka je v do-brih letinah dovolj, pravijo da celo preveč, prodaja je pa popolnoma neorganizirana. Zato v takih časih borba za trg, zmeda v cenah in njih padec, površno pridelano blago, grdo izrabljanje čebelarjev po prekupcih itd. Ni-

mamo zanesljivega regulatorja, ki bi znal in mogel izenačevati dobre in slabe letine, skrbeti na široko za brezhibno blago in uspešno zatirati mazače v čebelnjakih in branjarjih.

Ali bi mogla zadruga uspešno poseči v te razmere? Kakšne koristi bi mogla sploh nuditi svojim članom in čebelarstvu v splošnem?

Predvsem se članom zadruga ne bo treba ukvarjati s prodajo svojih pridelkov. Vsak človek ni rojen trgovec, zato zlasti izurjeni prekupčevalci takega čebelarja kaj naglo ukanejo. Posredovalce med pridelovalcem in uživalcem njegovega pridelka je treba polagoma zatreči. Denar, ki gre v žep prekupca, mora v čebelarjev žep. To je pa uspešno izvedljivo le z združenimi močmi in seveda ne hipoma.

Cene čebel. pridelkov so sedaj v zraku. Kadar je medu in voska dovolj, je skoraj zastoj, kadar ga ni in cene zrastejo, pridejo na svoj račun le tisti čebelarji, ki lahko čakajo ugodne kupčije, in ki so toliko preudarni, da četudi težko, vendar ne dajo pridelka globoko pod ceno. V tem oziru imamo izkušnje na izbero. Pred leti je bil ajdovec po deželi po 5 do 8 Din kg. Lansko leto in letos smo pa ne vem koliko vagonov sladkorja dražje plačali. Pa se bo to še ponavljalo, če sami ne bomo spregledali, da to ni v redu. Posameznik takrat, ko je blaga dovolj, ne more vplivati na ceno. Odločilno bi v cene mogla poseči zadruga s svojim blagom. Nočem obetati zlatih gradov in pripovedovati, kako se bodo takoj cene dvignile. To se takoj niti zgoditi ne bo moglo, ker bo treba tekmovali tudi v cenah. Ali za sramotne cene zadruga svojega pridelka ne bo prodajala. Pod neki minimum ne bo šla — rajši bo počakala ugodnejše kupčije. Na ta način se bodo polagoma cene ustalile, ker bo določena za posamezne vrste trdna najnižja cena, pod katero zadruga ne bo šla. Stalnost cen bo pa podlaga za njihov dvig.

Rekli boste: ne bo mogoče držati. Zato ne,

ker bo v zadrugi izpočetka morda vsak 30. ali 40. čebelar, drugi bodo pa prodajali kot do sedaj. Toda bodimo prepričani, da bo krepko združena skupina veliko več premogla, kot vse stotine posameznikov, ki bodo ravnali vsak po svoje in vsak zase. Zadruga se bo okoristila z vsemi sredstvi, ki posamezniku niso dostopna. Predvsem z urejeno, enotno zasnovano reklamo za svoje blago. Dandanes se brez reklame ne trguje uspešno, ker je dobra reklama ključ do uspeha. Na stotine oblik ima. Res da stane, pa se izplača. Če se ne bi izplačala, ne bi podjetja tako težkih denarcev izdala zanjo.

Reklama se bo sukala okrog kontroliranega medu. Kontrolo že imamo, toda ne zajame širših čebelarških plasti. Zadruga bo uvedla svoj zaščitni kontrolni znak in bo za svoje blago jamčila v vseh ozirih. Kontrola bo za člane obvezna. Vsak član bo moral oddati zadrugi le brezhiben med, drugačen bo odklonjen. Koliko bo ta sistematična kontrola pripomogla dvigu čebelarstva na splošno, ne bomo sedaj razmotrivali. Uničila bo sčasoma packače in mazače, kar bo že velik uspeh, ker čebelarstvu škodujejo; silila bo pa tudi svoje člane, pozneje pa čebelarje sploh, da bodo pridelovali prvovrstno blago. Vedno tožimo, kako je v tem oziru naše čebelarstvo še pomanjkljivo, a leka iščemo zastoj drugje, kakor v obvezni kontroli. Začetek bo seveda težak — saj že pregovor pravi, da je vsak začetek težak. Treba bo dosti dobre volje in potrpljenja; da je bo dovolj takrat, ko je bo najbolj treba, imajo ti članki tudi namen pripomoči.

Rekel bo še morda kdo: »Prijatelj, kar ti pridiguješ, že vse imamo. Vsaka sprememba je odveč.« Prosim samo, preberi še enkrat in premisli, česa pri tem, da imamo, vendar nimamo. Če misliš stvarno in je dobra volja v tebi, se ti ne bo zdela beseda o teh vprašanih odveč. Koliko bo pa rodila uspeha, bo pokazala bodočnost.

Zgodba o čebelah z dolgimi jeziki.

Spisal H. Peternel.

(Konec.)

»Zakaj žališ z dvomi sorodno čebelarstvo dušo! Ali ne veš, da je vsak razvoj v naravi sporeden? Ali nista tebi istočasno rastle desnica in levica? Čebela ima želo zadaj, jezik spredaj. Kako bi bilo z ravnotežjem v naravi, ako ne bi imela najbolj razvitega jezika tista čebela, ki ima najbolj razvito želo?«

Delala sva vztrajno. Podala se nisva vkljub posebno dolgim želom in gostim pikom. Naji-

nega sklepa, da bova spravila vsak po dve matici tega izbornega plemena in ju zamenjali s starejšima maticama, nisva izpolnila. Bila sva zadovoljna, da sva opravila preganjanje čebel do mraka. Koliko lepih kletvic je prišlo iz najinih ust, ne bom pravil, samo to povem, da sta bili najini roki podobni kiju Martina Krpana. Smejala bi se, ko sva gledala drug drugemu v obraz, a se nisva mogla, kajti

obrazne mišice so postale zaradi oteklina ne-gibljive. Če hočem povedati vse po pravici, moram povedati še to, da sva se oddahnila, ko sva bila zopet spodobno oblečena, kajti med preganjanjem čebel sva imela precej opravka z najinimi hlačami.

Ko sva prinesla k hiši panje brez čebel z medenimi sati in še obe posodi polni mede-nega satja, je bil gospodar zelo zadovoljen. Znesla sva vse v klet in opazila, da je tam že kakih 10 panjev. Janez je vprašal gospo-darja: »Kdo je pa pregnal čebele iz teh pa-njev?« »Tiste sem zažveplal, ki niso bili tako hudi,« je rekel gospodar mirnodušno, »teh šest pa nisem mogel zažveplati, ker so me tako hudo pikale, ko sem jih hotel od spredaj zamašiti. Dobra sta, da sta jih zdelala.«

Povabil naju je v hišo in vprašal prav plašno, koliko bova računala za delo. Ko sva odločno odkimala, se je oddahnil, kakor da bi se mu bil odvalil kamen od srca. Obljubil nama je dobro večerjo. To sva vesela sprejela.

Čakala sva večerje, saj je naju nekaj slabi-lo v notranjosti, od pikov ali od napora, še danes ne vem. Po konferenci med gospodar-jem in gospodinjo glede večerje, je bila konfe-renca med gospodinjo in dekle, potem zopet konferenca vseh treh, tako da je bila že odbila deveta zvečer, ko se je najinim go-stiteljem razvedril obraz od zadoščenja, da so rodile konference vendarle uspeh v podobi jedilnega lista. Čez pol ure je stala večerja na mizi — par ocvrtih jajc in — nič več!

Napravljala sva se proti domu. A ko sva skušala vstati, sta nama odpovedali nogi, v glavi se je nama vrtelo in stresal naju je mraz. Gospodar je uganil najin položaj in nama pri-poročal, naj prenočiva v senu in naj greva jutri zgodaj domov, ker je zunaj tema kakor v rogu.

Sprejela sva poziv. Gospodar nama je po-kazal prenočišče in naju opozarjal: »Le za-kopljita se v sredi sena! Bosta brez skrbi, in zeblo vaju ne bo! Lahko noč!«

Zaprl je vrata skednja in odšel.

Rada bi bila zaspala, a obhajala naju je neznosna vročina. Janez je svetoval, naj se premakneva bolj k vratom, bolj na zrak. To je pomagalo. Hladila naju je nočna sapica, govorila sva nekaj časa o dolgih jezikih čebel, a vedno bolj zmedeno. Kolikor se spominjam, je pravil Janez nekaj o brezžičnem vsesavanju nektarja po podaljšanih antenah, meni je blo-dilo po možganih nekaj o trocevnih trcalnicah, potegnili sem plašč bolj gori, in zaspal.

Bil sem tam za čebelnjakom, kjer sva pre-ganjala čebele, ko je zašumel roj, za njim drugi, tretji in ne vem še koliko. Vsi roji so se usedli na visoko hruško za čebelnjakom.

To je bil roj, svoje žive dni nisem videl kaj podobnega. Visel je na veji kakor kak obe-šenec. Občudoval sem ga in ugibal, kako velik bi moral biti panj, da bi ga mogli spraviti vanj. Tedaj zaslišim — resk —, veja se je odlomila zaradi velike teže roja. Roj se usuje in me pokoplje. Čutil sem njegovo težo, ki me je dušila, in tedaj se začneva valjati po bregu navzdol, jaz in roj. Čebele me niso pikale, prav čudil sem se, le praskale so me z nožicami. Končno se je ustavilo kotanje po bregu navzdol — in se prebudim. Namesto roja me objema nekaj drugega in zaslišim preplašeni glas Ja-neza: »Kje sem?« »To bi rad tudi jaz vedel,« mu rečem. Prostor je ozek, obdaja naju rahlo seno in tema. »Padla sva v neko jamo,« ugo-tovim in začnem tipati okoli sebe. Ena stena je zidana, tri so lesene, in čez nekaj časa se mi zasveti, da sva padla v lijak, po katerem je kmet metal seno v hlev. Zlezti po navpič-nih stenah gor, je nemoogoče, zato rečem Ja-nezu: »Vrata od lijaka so v eni teh treh le-senih sten. Poskusiva jih poriniti v hlev.« Šlo je, v hlevu sva, živina je že zdavnaj vstala, sedaj pričakuje, da jo bova krmila, seveda se moti. Lezeva ob steni, da bi našla izhod. Nič, prideva v kot in otipava nekaj nežnega, bilo je tele. Lezeva torej nazaj ob steni mimo lijaka v nasprotno smer, in kmalu zagledava svetlo režo: bila so hlevska vrata, zaprta z zapahom od zunaj. A kaj to! Z nožičkom ga odrineva, in zunaj sva — ravno dani se. Otipava žepe, izgubila nisva ničesar, samo plašča in klobuka sta ostala nekje na senu. Greva okoli hleva, odpreva skedenj in najdeva kmalu pri nara-ščajoči svetlobi svoje.

»Zdaj pa kar vsak po svojo škatlo s čebe-lami, pa proč od tod!« odloči Janez.

Hiša je ležala v mirnem spanju, pobereva čebele kakor tatova in hajdi proti domu.

»Tu na pragu stoji moj izvidnik, kateri mi je povedal za čebele,« reče Janez in se ustavi pri prvi hiši ob potu. »Morava mu povedati, da se nama mudi domov, naj naju oprostí pri gospodarju čebel, ker sva se preveč po fran-cosko poslovala.«

»Dobro jutro, Anton,« ga pozdravi Janez veselo, »čebele že imava, mudi se nama do-mov, povejte sosedu, da se zahvaljujema za prenočišče, nisva še nikoli tako krasno pre-nočevala.«

Bila sva oba izredno dobre reje v obrazih in rokah. Zato reče Anton:

»Pikale so vaju pa pošteno, sta močno ote-čena, saj sem pravil, da imajo njegove čebele zelo dolge jezike.«

Janez obstane, kot okamenel nad tako ne-vednostjo, in reče: »čebela piči vendar z že-lom, ki ga ima zadaj, ne pa z jezikom spredaj.«

»Nisem vedel, sem mislil, da piči čebela z jezikom od spredaj kakor modras. Torej sem se nevede zlagal, ko sem pravil, da imajo dolge jezike.«

»Tu imaš,« zagodem. »Janez, odkod pa veš, da imajo te čebele izredno dolge jezike?«

»Od Antona, od koga drugega bi to izvedel.«

»A tako!«, rečem in odbrzim proti domu.

»Nisem se motil, črno, nehvaležno dušo imaš,« je vpil Janez za menoj, »meniš, da so čebele pustile mene manj občutiti svoje dolge jezike. Čebele pa le imaš, smeš se vendar no!«

A meni ni bilo takrat do smeha.

Smejala sva se potem, pa še kako!

Čebelarska opravila v septembru.

Ko to pišem — 12. avgusta — mi je tesno pri srcu. Solnce žge neusmiljeno na ajdova polja, ki imajo že 14 dni neizpremenjeno lice. Ajda je komaj dva prsta visoko in ne zakriva niti žejne in razpokane zemlje. Čez teden dni bi morala biti že v polnem cvetju, pa ne more nikamor. Zdi se, da tudi letos ne bo nič z njo in da bomo izpili čašo čebelarske grenkosti do dna. Da se nas nebo usmili!

Kdor bo peljal čebele v ajdo, naj skrbi, da jih pravočasno odpelje, da ne bodo domačini v nadlego. Ajdova paša se navadno naglo utrga, potem pa je ropanje vsakdanji pojav.

Po končani paši moramo žrela panjev nekoliko zožiti. V septembru čebele kaj rade stikajo po tujih panjih in če nismo na preži, se iz malega ropanja kmalu izcimi veliko. Zato je najbolje, da pustimo čebele do srede meseca pri miru. Medtem se kolikortoliko razgubi vonj po ajdovcu in čebele se umire ter »ohlade«.

V zadnji tretjini meseca začnemo z zazimovanjem. Zalega se do takrat večinoma že poleže in potem je čas, da oskrbimo panje z vsem kar potrebujejo. Jaz postopam takole:

Najprvo določim, kateri panji so ne glede na medeno zalogo dovolj močni za pleme. Panje, ki jim je treba izmenjati matico, sem določil že prejšnji mesec. Nato začnem urejevati najmočnejše, ki od njih upam, da imajo medene zaloge čez lastno potrebo. Plodišče z vsemi sati postavim na kozico in ga stehtam. Ako potegne 18—19 kg, je vse v redu, zlasti ako je med po satju pravilno razdeljen in da niso srednji trije sati popolnoma brez medu. Ako je medu premalo, izmenjam vse lahke sate s težjimi iz medišča ali pa iz kakega drugega panja. Pretežke sate zamenjam z lažjimi. Če pa ni medu in bo

treba primanjkljaj spopolniti s sladkorjem, si zabeležim na panj težo plodišča, ko vse panje uredim, pa dodam potrebnim toliko kilogramov sladkorja, kolikor je plodišču manjkalo do 18 kg.

Za plodiščem, ki sem mu pri tej priliki osnažil tudi rešetko in dno, pride na vrsto medišče. Sate ometem in jih spravim v omaro, to pa le, če so medeni. Vse prazne sate pustim v panjih toliko časa, da se vse čebele pomaknejo v plodišče. Prezgodnjega spravljanja praznega satja ne priporočam, ker ga že jeseni napadejo večše.

Ko sem uredil vse močne panje, se lotim tistih, ki potrebujejo medu in čebel. Medeno zalogo spopolnim z medenim satjem, ki ga imam že v omari (ali pa s sladkorjem). Svojih čebel za okrepitev šibkejših po ajdi nimam, ker kasiram, oziroma združim vse slabiče že pred ajdo. Čebele za okrepitev dobim od drugod. Plemenjaku, ki mu nameravam dodati čebele, prekrijem rešetko z deščicami, denem v panj, dva, tri nekoliko medene sate in vsujem na poseben »sipalnik« — primerno desko — čebele, da se spraše v medišče. Včasih jih pa kar z zajemalko namečem notri in jim dodenem priprto matico, ki jo dobim s čebelami vred.

Žrelo medišča mora biti čez noč odprto, zjutraj zgodaj ga zamašim, uničim priprto matico in odmaknem okenca plodišča in medišča, da dobe čebele zvezo. Čez 3 dni odstranim eno deščico nad rešetko, da dobe čebele zvezo skozi rešetko, okenca pa zaprem. Na ta način dodane čebele plemenjak nikdar ne bo pomoril. Nekateri dodajajo čebele tudi na ta način, da jih ometejo na sipalnik ali pa pred žrelom, da se takoj spraše v plodišče. Včasih se to posreči, zlasti kadar so

čebele že dovolj ohlajene, tako rekoč že napol v zimski dremavici, toda marsikak panj pa pokolje vse dodane čebele in še domače pa-deje pri tej priliki.

Jesenska izmenjava matic je zelo enostavna in se skoraj vselej posreči, ako v panju ni več mlade zalege. Staro matico odstranimo, novo pa spustimo čez tri, štiri ure naravnost med čebele v tisto ulico, ki smo v njej našli staro matico.

Zavoljo previdnosti pa mladico lahko pri-premo in denemo v panj, izpustimo jo pa šele čez 24 ur.

Ko smo vse panje uredili (in izmenjali tudi vse prestaro in pokvarjeno satje), potočimo med, kolikor ga je v satju preveč. Upajmo, da ga bo letos vendarle nekoliko ostalo. Nekoliko medenih satov pustimo čez zimo, da lahko zgodaj spomladi pomagamo kakemu potrebnemu panju. Dosti satov za pitanje pa ne kaže puščati, zlasti ne takih z medom, ker se čez zimo precej strdi in zmečejo čebele medena zrna na tla, na da bi jih izkoristila.

Iztočeno satje vrnimo proti večeru panjem, da ga čez noč obližejo in se čebele zopet pomirijo. Čez dan ga ne smemo vračati, da ne nastane rop.

Za odvzemanje medu in pregledovanje panjev porabimo zlasti zgodnje jutranje ure, ko čebele še niso živahne. Na to se moramo ozirati zlasti po dobri ajdovi paši, ko je v panjih še vedno bojno razpoloženje in nagon za stikanje po panjih.

Ko smo vse panje uredili, počakamo nekoliko dni, da se čebele pomirijo, dodane čebele pa sprijaznijo z domačimi. Šele sedaj se lotimo pitanja s sladkorjem, da spopolnimo zimsko zalogo. Če manjka panju n. pr. 4 kg do 18 kg, mu moramo dati 4×1.5 l sladkorne raztopine (1 kg na 0.80 l vode), ne pa samo 4 l raztopine. Računajmo zgolj s suhim sladkorjem.

Ako je vreme solnčno in čebele čez dan živahno izletavajo, smemo pitati samo ponoči, ob deževnem vremenu pa tudi čez dan.

Sladkor raztopimo (ni treba, da bi ga morali kuhati), ga precedimo skozi gosto sito in ga nalijemo v kakršnekoli steklenice, samo da jih lahko postavimo v prostor med vratci in okencama. Čez dan pripravimo običajne pločevinaste pitalnike, zvečer pa začnemo pitati in pitamo, če treba, vso noč, da je delo čimprej opravljeno. Pitamo pa lahko tudi z drugimi pitalniki, primernimi lesenimi koritci. Te moramo nekoliko dni prej namočiti, da ne puščajo, ali pa oblijemo vse kote z voskom.

Opozarjam pa, da po pitanju ne smemo čebel dodajati in matic izmenjavati, ker so panji vznemirjeni in bojoviti ter odklanjajo tuje goste.

S podiranjem panjev z nepremičnim satjem se ne prenačimo. Dokler je v njih še zalega, se jih ne lotimo. Čebel nikar ne žveplajmo, ker jih lahko oddamo žive drugim čebelarjem, ki žele okrepiti svoje panje. Ponudimo jih v Sl. Č. v Malih oglasih, da bodo čebelarji vedeli, kje jih dobiti.

Pokrovce od medu denemo v kako manjše sito in jih postavimo v medišče kakega panja, da jih čebele obližejo. Ne smemo jih pa stiskati v kepe, marveč jih damo v sito take, kakršne smo osmukali z vilic.

S prodajo medu se ne prenačimo, zlasti ne pri prekupcih. Letos bo šel tudi ajdovec — za med. Da bi ga le kaj bilo!

Ako kupujemo pitanca od čebelarjev, ki jih ne poznamo, bodimo zelo previdni, da ne zanesemo kako bolezen v čebelnjak. Garancija neznanih čebelarjev in trgovcev z medom ni vredna piškavega oreha, če ne poznamo zdravja njih čebel.

Končno ostržemo še voščene prizidke po stropih panjev, z mrežastih okenc pa zadelavino. To odstranimo s kako železno ščetko, ki z njo na lahko udarjamo po zadelavini z zunanje strani okenca.

Na novo beležnico na panju zapišemo rojstno leto matice, množino medene zaloge, oziroma dodanega sladkorja in druge važnosti, ki jih bomo morali upoštevati prihodnje leto.

Preskrbimo še prašilčke z rezervnimi maticami z živežem, pa smo za letos v glavnem dogospodarili.

Za marsikoga bo letošnja čebelarska bilanca prav trpka, trpka tembolj, ker nam jo je temeljito pokvarila že lanska letina. Tudi pis-cu teh vrstic so jo čebele lani in letos poš-teno zagodle, pa se tolažim s tem, da mi jo niso prvič, pa upam, tudi ne zadnjič. Kdor je na kakem pasišču zadel terno, naj se zaradi tega ne prevzame, kajti če kje, velja pri čebelah: »Danes meni, jutri tebi!« Si bomo že na kak način zlizali »rane...«

Končno opozarjam tiste, ki so bili deležni jelkinega ali pa smrekovinega blagoslova, da ne puščajo v plodiščih preveč tega medu. V stranskih satih je lahko, v sredini pa mora biti cvetlični med ali pa ajdovec, če tega ni, pa sladkor (vsaj 4—5 kg) na panj. Gozdni med povzroča grižo, zato ven z njim kolikor ga je preveč, pa bo konec tistih nesrečnih poročil, da je »griža čez zimo strahotno gos-podarila.«

Opazovalne postaje.

Julij Mayer — Dob pri Domžalah.

Poročilo za julij.

Izredno »suh« junij je nadomestil julij in zadovoljil čebelarje v toliko, da so prestali govoriti o »medeni krizi«.

Sicer je vladalo neugodno vreme še skoro vso prvo tretjino meseca, vendar tehtnica je iz dneva v dan pela višji sopran in prav do kraja meseca zdravila čebelarje od obupa. Paša na kostanju, lipi, hoji, smreki in otavi je polnila prazne panje in razen novomeške, beležijo vse opazovalnice razmeroma dober donos. Posebno se odlikujejo Blejska Dobrova, Muta, Podova, Cerknica in Ortenek. Poročevalec iz Podove javlja, da je bilo malo takih poletij na Drav. polju, kakor je letošnje.

Nič slabše ne poroča Cerknica, kjer se je zopet enkrat obnesla hoja in smreka. Upam, da so se čebelarji, ki so vozili tja v pašo, vračali veselih obrazov iz »Indije Koromandije«. V predelih s kostanjem pa tožijo, da so plodišča in celo medišča natrana s kostanjevo obnožino; je pač križ. Razvoj čebel se je zaradi dobre paše povzpел, čebele so okrenile z delom navzgor, stavba satja in donos medu sta napredovala.

Izgledi na ajdovo pašo pa so zavoljo suše jako dvomljivi in če pravočasno ne bo dežja, bomo upravičeno lahko trdili, da čebelar nikdar ni zadovoljen.

Mesečni pregled za julij 1933

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže						Toplina zraka			Dni je bilo											
		pridobil v			izgubil v			v mese-cu čistih dkg	največ pridobil	naj-višja	naj-nižja	sred-nja me-sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		1.	2.	3.	1.	2.	3.													C°		
Blejska Dobrova . . .	577	1500	300	830	—	50	130	2450	—	250	21	+29	+8	+19.1	29	2	—	2	1	28	6	
Breg-Križe	483	50	140	250	10	—	50	380	—	90	21	+30	+9	+20.6	31	6	—	1	5	25	11	
Virmaše-Škofja Loka .	361	5	225	325	165	20	65	305	—	80	27	+29	+11	+15.4	31	8	—	1	18	12	26	
Tacen-Šmarna gora .	314	10	460	180	95	30	50	475	—	120	14	+33	+11	+21	31	2	—	2	4	25	10	
Dob	305	40	320	180	110	—	20	410	—	80	12	+39	+6	+15.6	31	5	—	5	5	21	4	
Rova	350	—	240	195	115	30	45	245	—	45	19	+31	+9	+20.2	31	9	—	1	9	21	10	
Škorno-Novi kloster .	450	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Sp. Loznica-Žalec . . .	252	35	470	680	165	80	100	840	—	140	15	+24	+8	+15.8	31	8	—	—	1	23	7	30
Muta	387	1060	290	90	10	120	60	1150	—	220	9	+30	+9	+19.2	31	7	—	2	20	9	12	
Sv. Duh-Selnica	536	245	340	410	—	—	—	995	—	110	27	+28	+7	+15	31	6	—	1	19	11	12	
Studenci-Maribor . . .	265	155	640	175	115	130	135	590	—	180	12	+31	+9	+19.9	31	10	—	2	11	18	21	
Podova-Dravsko polje	255	50	505	1045	85	65	80	1380	—	215	28	+33	+8	+19.9	31	7	—	2	22	7	26	
Cezanjenci	182	—	40	310	110	—	—	240	—	80	12	+30	+10	+24.5	30	14	—	2	13	16	24	
Predanovci	195	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nedeljica-Turnišče . .	170	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Donačka gora-Rogatec	397	—	240	195	115	30	45	245	—	45	19	+31	+9	+20.2	31	9	—	1	9	21	10	
Leskovec-Krško	186	—	50	70	—	10	10	100	—	20	22	+32	+13	+11.7	30	9	—	—	17	14	7	
Bučka	307	285	700	85	160	85	320	515	—	175	15	+32	+3	+20.2	31	8	—	—	16	15	16	
Krka	300	260	70	30	70	45	50	215	—	65	8	—	—	—	31	4	—	2	16	13	7	
Cerknica	575	630	1010	930	—	—	—	2760	—	260	20	+31	+8	+18.2	31	7	—	0	9	22	26	
Sv. Gregor-Ortnek . . .	736	870	300	160	—	30	120	1180	—	130	7	+30	+8	+22	31	9	—	—	3	28	8	
Novo mesto	180	—	—	125	175	5	—	55	—	30	29	+36	+9	+22	31	11	—	—	13	18	2	
Šmarjeta	375	430	575	350	320	90	680	375	—	210	14	+34	+10	+19.2	31	7	—	3	7	21	21	
Valpča vas	280	235	270	—	25	10	95	475	—	90	15	+31	+12	+20.3	31	4	—	—	4	27	10	

Vsi panji so A.-Ž. sestava. * Ni poslala poročila. ** Pokvarjen toplomer.

Spominjajte se našega čebelarskega muzeja in darujte zanj čebelarske zanimivosti (končnice s slikami, starinsko orodje i. dr.).

Društvene vesti.

Napovedana predavanja.

Tečaj o jesenskih čebelarških opravilih bo dne 17. septembra t. l. ob 9 v prostorih kmetijske šole v Št. Jurju ob j. ž. Predaval bo g. H. Peternel.

Izvršena predavanja.

Dne 6. januarja je predaval g. Bukovec v Trbovljah o vzrokih slabega prezimovanja čebel. Predavanja se je udeležilo 21 članov.

Nadalje je predaval g. Bukovec dne 19. III. na Barju, dne 23. IV. v Zakotu, dne 21. V. v Sodražici, dne 28. V. v Naklem.

Dne 30. IV. je predaval g. Majer v Skaručni in Smedniku, dne 7. V. v Kranju, dne 14. V. pa v Moravčah. Predavanja v Kranju se je udeležilo 22 članov. G. Majer je tu predaval o prestavljanju in njegovem pomenu, o spomladanskem razvoju panja in o boleznih.

G. Peternel je predaval dne 7. V. v Žrečah o pomladnih opravilih, rojih in vzreji matic. Predavanja se je udeležilo 32 članov.

G. Bakan je predaval 21. V. v Nedelici ob udeležbi 32 čebelarjev o naprednem čebelarjenju.

G. Ferjančič je 21. V. predaval v Zagajcih o praktičnih poslih v čebelnjaku, za začetnike. Udeležba: 24 čebelarjev.

G. Peternel je predaval dne 21. V. 36 čebelarjem v Paški vasi o oskrbovanju plemenjakov. Dne 25. V. pa je predaval v Veliki Nedelji. 17 čebelarjev je poslušalo zanimivo predavanje o vseh važnih čebelarških opravilih.

V juniju so se vršila sledeča predavanja:

Dne 4. VI. je bil v Ptujju važen tečaj. Predavala sta gg. Peternel in dr. Kocjan, asistent Veter. bakter. zavoda v Ljubljani o kužnih čebelnih boleznih. Tečaja se je udeležilo 50 čebelarjev.

G. predsednik prof. Verbič je imel dne 10. VI. v Ljubljani celodnevni tečaj o vzreji matic in plemenilnih postajah. Predavanja se je udeležilo 18 čebelarjev.

Dne 11. VI. je predaval v Trebnjem g. Lilija o kužnih boleznih. Udeležba 29 čebelarjev.

Dne 11. VI. je predaval g. Ferjančič iz Maribora v Središču ob Dravi o splošnih čebelarških opravilih. Udeležba 20 čebelarjev.

Dne 18. VI. je bil tečaj o kontroli medu v Ljubljani. Uvodni govor je imel g. Žnideršič, o važnosti kontrole medu in o postopku pri kontroli je poročal g. dr. Podgornik. Tečaja se je udeležilo 25 čebelarjev.

Dne 25. VI. je predaval g. Peternel v Dol. Lendavi o razvoju čebelne družine, prestav-

ljanju, točenju medu itd. Udeležba 33 čebelarjev.

Dne 9. VII. je bil tudi v Mariboru tečaj o kontroli medu. Udeležilo se ga je 25 čebelarjev. Vodila sta ga gg. dr. Podgornik in predsednik mariborske podružnice g. Ferjančič.

Dne 9. julija je predaval g. Peternel v Črešnjevcih o splošni koristi čebelarstva. Predavanja se je udeležilo 26 čebelarjev.

V preteklih mesecih so se vršila čebelarška predavanja tudi še v drugih krajih, od koder nam pa podružnice še niso poslale poročila. Prosimo, da to čim prej store, da moremo predavanja objaviti.

Ureditev ajdovih pasišč. Osrednje društvo je bilo šele na koncu meseca julija obveščeno, da je kmetijski oddelek banske uprave naredbo o ureditvi pasišč sicer že sestavil, da pa najbrž še ne bo podpisana. To smo objavili v avgustovi številki Sl. Č. Po sklepu lista pa je bila dne 2. avgusta nenadno objavljena naredba o prevažanju čebel na pašo. Kako se bo obnesla, bo pokazala praksa. Naredba se glasi:

III. No. 5842/1. 401.

Na podstavi členov 66. in 67. zakona o notranji upravi z dne 19. VI. 1929 (»Služb. novine« br. 143/LXI — »Uradni list« št. 313/76 iz leta 1929.) v zvezi s § 11. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o notranji upravi z dne 9. X. 1929. (»Služb. novine« br. 240/XCIX — »Uradni list« št. 417/104 iz leta 1929.) predpisujem zaradi pospeševanja čebelarstva kot važne panoge narodnega gospodarstva za vse območje Dravske banovine tole

naredbo

o prevažanju čebel na ajdovo pašo v l. 1933.

Člen 1.

Kdor namerava pripeljati čebele na ajdovo pašo, mora to prej prijaviti pristojnemu županstvu s točno navedbo števila čebelnih panjev in prostora, kamor jih namerava postaviti. Obenem mora županstvu naznaniti tudi svoj točni naslov ali naslov svojega pooblaščenca.

Člen 2.

Če je v okolišju 600 m od prostora, kamor se nameravajo postaviti dovožene čebele, že 150 čebelnih panjev velike mere (2 kranjiča ali 2 koša veljata za 1 panj velike mere), sme županstvo na zahtevo domače Čebelarške podružnice ali domačih čebelarjev prepovedati

dovoz čebel; če pa to število še ni doseženo, sme prepovedati dovoz čebel preko tega števila čebelnih panjev.

Ako pa v dotičnem okolišu ni vsaj 25 % polj posejanih z ajdo, sme občinski odbor maksimalno število panjev od 150 znižati na 100.

Člen 3.

Če županstvo po čl. 2, prepove dovoz čebel, mora izdati to prepoved pismeno in jo najkasneje tretji dan po prejemu prijave vročiti ali priporočeno po pošti odposlati prijavitelju ali njegovemu pooblaščenцу, sicer se smatra, da mu je dovoz dovoljen.

Člen 4.

Kolikor je v okviru čl. 3, mogoče, mora županstvo dati prednost prijavljenim čebelarjem po tem-le vrstnem redu: Čebelarjem iz občine, čebelarjem iz dotičnega sreza, čebelarjem, ki najdalje dovažajo čebele v dotično občino, za njimi pa ostalim čebelarjem po vrsti, kakor so se prijavi.

Člen 5.

Pred 10. avgustom se čebele ne smejo pripeljati na ajdovo pašo in po končani paši, najkasneje pa do 20. septembra, jih mora vsak dovoznik odpeljati.

Člen 6.

Da se zabrani ropanje, je v času od 10. avgusta do 20. septembra vsem čebelarjem, tudi domačim, prepovedano točenje medu. Dovoljeno je le odvzeti polno satje in ga nadomestiti s praznim.

Člen 7.

Kdor pripelje čebele na pašo, ne da bi jih prej prijavil po čl. 1, ali kdor jih pripelje kljub prepovedi županstva po čl. 2. in 3., jih mora na zahtevo županstva odpeljati v roku, ki mu ga to določi. Ta rok ne sme biti krajši od treh dni. Če tega ne izvrši, sme županstvo čebele odstraniti na njegove stroške. Enako sme županstvo po 20. septembru odstraniti dovožene čebele, ki jih čebelarji kljub opominu ne odpeljejo.

Člen 8.

Prestopki določila čl. 6. te naredbe se kaznujejo po čl. 69. zakona o notranji upravi z denarno kaznijo od 10 do 1000 Din, ob neplačilu denarne kazni pa z zaporom od 1 do 20 dni. Denarne kazni se izrekajo v korist državne blagajne (čl. 70. navedenega zakona).

Člen 9.

Za pritožbo zoper odredbe županstev po tej naredbi veljajo predpisi občnega upravnega postopka. Kar je določeno za županstva,

velja v mestih s pravico občnega upravnega oblastva I. stopnje za mestna načelstva.

Člen 10.

Z onimi čebelarji, ki so pred dnevom, ko stopi ta naredba v veljavo, že pripeljali čebele na pašo, je postopati kakor z onimi, ki jim dovoz čebel ni bil zabranjen.

Člen 11.

Veterinarsko-policijski predpisi s to naredbo niso prizadeti.

Člen 12.

Ta naredba stopi v veljavo na dan po dnevu razglasitve v »Službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine«. S tem dnevom se razveljavljajo vse prejšnje oblastvene odredbe glede omejitve dovoza čebel na ajdovo pašo.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,

dne 27. julija 1933.

Namestnik bana pomočnik: **dr. Pirkmajer s. r.**

POROČILO O ODBOROVIH SEJAH OSREDNJEGA DRUŠTVA

XXV. seja dne 22. junija 1933.

Navzočni so bili vsi gg. odborniki.

G. predsednik je otvoril sejo. Zapisnik zadnje seje je bil odobren.

Odbor je odobril poročili g. predsednika in g. Znideršiča o tečajih za vzrejo matic in za kontrolo medu. Oba tečaja sta bila v Ljubljani. Prvega se je udeležilo 18 čebelarjev, drugega pa 25. Pri prvem je predaval g. predsednik, pri drugem pa gg. Znideršič in dr. Podgornik. Za tečaja je odbor prosil bansko upravo za primerno podporo. Odbor je nadalje sklenil, da bo na prošnjo mariborske podružnice priredil tečaj o kontroli medu tudi v Mariboru, in sicer dne 9. julija.

Tajnik je poročal o tečaju za kužne bolezni, ki je bil dne 4. julija v Ptujju ter o dopisu ptujске podružnice glede ureditve pasišč, ki ga je podružnica poslala banski upravi. Odbor je naprosil g. Bukovca, da se zgleda pri šefu kmetijskega oddelka banske uprave in ga prosi za informacije glede ukrepov, ki jih namerava banska uprava izdati zaradi ureditve pasišč. Ker pa je v odboru predrlo mnenje, da bo najbrž treba urediti pasišča in prevoz čebel na pašo po posebni organizaciji, je odbor naprosil g. Znideršiča, da pripravi vse potrebno za ustanovitev take organizacije.

Tajnik je poročal še o dobavi novega sladkorja za pitanje čebel, ki ga je odbor moral še naročiti zaradi izredno slabih pašnih razmer. Ker pa je društvo dobilo ta sladkor cenejše, ga bo oddajalo svojim članom po 7 Din kg.

XXVI. seja dne 6. julija 1933.

Navzočni so bili vsi gg. odborniki razen g. prof. Raiča.

Zapisnik zadnje seje je bil z nekaterimi spremembami odobren. K zapisniku je namreč podal g. predsednik nekatere popravke, zlasti glede nje-

govega potovanja v Novsko k ogledu potujoče razstave, ki ga je g. predsednik izvršil na lastne stroške, ne pa na društvene, dalje glede slik naše čebele, ki jih je izvršil g. Erbežnik na stroške razstavnega odbora, ne pa na društvene stroške, ter končno glede paviljona v Kamniški Bistrici, kjer bo za panje plemenilne postaje postavljena le mala hišica.

Ker se radi ureditve pasišč ni mogel doseči pri banski upravi dovoljen uspeh, je odbor na predlog g. predsednika sklenil sklicati sejo širšega odbora na dan 15. julija.

G. Žnideršič je poročal o organizaciji prevoza čebel na ajdovo pašo v okviru »Čebelne družine«. Sklenjeno je bilo, da se v ta namen skliče sestanek vseh prevaževalcev. Sestanek bo dne 17. julija ob 14 v hotelu Miklič.

Vesti iz podružnic.

† **Globelnik Anton.** Novomeška podružnica je 10. m. m. izgubila soustanovitelja in večletnega odbornika g. Antona Globelnika, posestnika iz Bršlina. Bil je eden izmed tistih, ki je dal pobudo za ustanovitev podružnice in je v čebelarstvu oral ledino. Dne 28. julija 1907 je sklical ustanovni občni zbor v Novem mestu. Posebno se je zavzemal za Dzierzonov panj in za dunajskega, ker so bili v tistih časih le ti v modi. Obdržal je le prvega, v zadnjih letih pa si je nabavil že A. Ž. panje. Kot vnet sadjar in vrtnar je imel v svojem vrtu vzorni čebelnjak, iz katerega so mu pa večkrat pokradli čebele in ga je moral prestaviti k hiši na dvorišče.

Še zadnje dni življenja so mu bile čebele v tolažilo, vsaj je vse poslednje dni življenja, dasi težko bolan, preživljal pri čebelnjaku, ker kot vinogradnik ni mogel več v vinograd. Koliko je storil s pokojnim g. Lapajnetom za tukajšnje čebelarstvo, vedo povedati le stari čebelarji, vsaj je bila pri obisku svojih prijateljev prva pot k čebelnjaku. Vsako leto pa je morala biti za božič in veliko noč medena potica na mizi. Tudi v boleznih si je lajšal bolečine z medom. Pri odhodu v bolnišnico v Ljubljano je dejal svojemu svaku g. Liliji: »Ti pazi na čebele, če ne pridem nazaj, glej, da jih prevzameš v oskrbo.« Torej do zadnjega so mu bile čebele v mislih.

Trajni spomin si je postavil z ustanovitvijo novomeške podružnice. Ti, novomeški čebelar, spomni se ga, ko sediš ob čebelnjaku in pomoli za pokoj njegove duše. Bog mu bodi milostljiv!
Lilija.

Dolnja Lendava. Podružnica v Dolnji Lendavi se dobro zaveda, da je zato tukaj, da nudi svojim članom možnost se izpopolnjevati, napredovati in dvigati tukajšnje čebelarstvo. V ta namen je priredila dne 25. junija t. l. že drugi čebelarski tečaj.

Čez 30 samih čebelarjev se je zbralo že pred napovedano uro v osnovni šoli, da se udeležijo tečaja. Ob 10 je otvoril g. tajnik s kratkimi uvodnimi besedami tečaj, pozdravil vse navzočne, posebno pa g. Peternela, predsednika »Zveze čebelarskih podružnic za Mariborsko okrožje« iz Celja, kot voditelja tečaja. Opravičil je tudi odsotnost g. predsednika podružnice.

G. predavatelj je v kratkem nagovoru poudarjal pomen in veliko korist tečajev, kajti le na ta način pridobi vsak priprosti čebelar neobhodno potrebna navodila in znanje o naprednem ter uspešnem čebelarjenju. Z velikim zanimanjem so

Tajnik je poročal o dopisu srezkega načelstva v Ptuj in Ljutomeru, da je zapora prevoza čebel v ta okraja ukinjena, razen za občine Trnovska vas in Jarenina.

G. ravnatelj Arko je predlagal naročitev novih gonil, kar je odbor odobril. Dalje je prosil za odobritev, da sme upravni oddelek, če bo treba, posoditi DČ znesek 10 do 15.000 Din za nakup medu, kar je odbor dovolil.

G. Žnideršič je stavil predlog glede komisije, ki naj bi se sestala zaradi izpraševanja novih predavateljev. Zadeva se bo predložila širšemu odboru.

G. predsednik je predložil seznam novih knjig, ki naj bi se nakupile za knjižnico. Imenik knjig se odda knjižničarju g. Raiču, ki naj bi pregledal kaj imamo že v knjižnici in kaj še ne, na kar bo odbor sklepal o nakupu.

sledili čebelarji predavatelju, ki je zelo obširno opisal razvoj in življenje čebelne družine, prestavljanje, odjemanje, točenje ter spravljanje medu, pitanje čebel (posebno s sladkorjem). Nadalje je temeljito opisal vzrejo matic, matičnike ter matične rešetke. Posebno zanimivo je bilo označe-

Udeleženci čebel. tečaja v Dol Lendavi 25. VI. 1933

vanje matic zaradi razločevanja njih starosti, kakor tudi način kuhanja voska. Na željo čebelarjev je omenil tudi čebelno gnilobo, in sicer kako jo spoznamo, uničimo ter kako se moramo varovati te nevarne bolezni. Na vsa stavljena vprašanja nam je g. predavatelj rade volje odgovarjal in podal potrebna navodila in pojasnila.

Ob 18 je g. predavatelj zaključil tečaj, želeč vsem navzočim največ uspeha v tej naši tako priljubljeni gospodarski panogi.

G. predavatelju izreka podružnica še enkrat najlepšo zahvalo za ves njegov trud in veliko požrtvovalnost.
Tajnik.

Ljubljanska čebelarska podružnica ima prihodnjo odborovo sejo v torek 5. septembra ob 8 zvečer pri »Nacetu« na Šmartinski cesti.

Sv. Marjeta v Moškanjcih je imela prav žalosten občni zbor. Tu se je ugotovilo, kakšno veliko gorje je povzročilo preteklo leto. Skoro vse je uničeno. Da niso vsi člani odstopili, je občni zbor sklenil darovati vsakemu članu polovico članarine iz podružnične blagajne.

Podružnica Novo mesto je priredila 19. marca t. l. predavanje v Trebnjem o organizaciji čebelarjev, njenem pomenu, o pomladanskem delu pri čebelah in o kužnih boleznih. Udeležba je bila bolj pičila. Gosp. Erker se je v imenu čebelarjev zahvalil predavatelju gosp. Liliju.

Drobiž.

Resnična požrtvovalnost. Srpsko pčelarsko društvo v Beogradu je uvedlo akcijo za zgradbo društvenega doma. Lani je pozvalo svoje člane, naj podprejo društveni namen s tem, da darujejo primerno količino medu. Člani so se pozivu prav čvrsto odzvali. Kmalu je bilo v društveni shrambi medu v vrednosti nad 100.000 Din.

Društvo je akcijo izvedlo na ta način, da je poslalo podružnicam posodo za med, podružnični pooblaščenec pa je sedel na voz, obiskal vse člane in pripeljal nazaj — polne posode. Skoraj ga ni bilo čebelarja, ki bi ne bil storil svoje dolžnosti. Prispevali so vsi, vsak po svojih močeh.

Ta primer je najlepši dokaz, da je med srbskimi čebelarji mnogo smisla za skupno stvar in da imajo radodarne roke, kadar je treba pokazati požrtvovalnost za društvene idealne smotre.

Prepričan sem, da, živo prepričan, da tudi slovenski čebelarji ne bodo hoteli zaostati za srbskimi, ako uvedemo ob kaki dobri letini tako akcijo. Boste videli, da bo res!

Zgleden zavod je vsekakor švicarski mlekarški in bakteriološki zavod v Liebefeldu pri Bernu, ki ga vodi profesor dr. R. Burri. Na zavodu deluje poleg več drugih znanstvenikov tudi čebelarški znanstvenik svetovnega slovesa, dr. O. Morgenthaler, ki proučuje in preiskuje zlasti čebelne bolezni.

Lani so čebelarji poslali v preiskavo 17.845 vzorcev čebel. Nestrokovnjak si sploh ne more predstavljati, koliko truda in požrtvovalnosti je bilo treba, da so zmogli to velikansko delo. Pa so ga le, ker so zavod izdatno podpirali vsi poklicani činitelji: država, kantoni, čebelarke organizacije, znanstveniki in čebelarji.

Liebefeldski zavod vrši svojo nalogo z veliko gorečnostjo in uspehom in uživa med švicarskimi in tudi inozemskimi čebelarji velik ugled in zaupanje. Tam najdejo čebelarji ob kritičnem času najzanesljivejšo oporo in tudi strokovno pomoč, da morejo čebelne bolezni pravočasno in uspešno zatirati.

Tudi slovenski čebelarji imajo v ljubljanskem veter. bakteriološkem zavodu odličnega prijatelja. Podpirajmo ga in uvažujmo ga, da bo napredoval in se izpopolnjeval v korist našega čebelarstva. Ako domnevamo, da s čebelnim zdravjem ni vse v redu, obrnimo se nanj, saj nam nudi brezplačno pomoč in nasvete. Le če bodo čebelarji v neprestanem stiku z zavodom, bo mogel vršiti svojo lepo nalogo. Mnogo dela nas čaka pri zatiranju

čebelnih bolezni in od čebelarjev ter čebelarških organizacij je odvisno, da to delo uspešno vršimo s pomočjo domačega zavoda.

Važen odlok prometnega ministrstva. Po novi železniški tarifi zvezka 2, postavka 1665, zaračunava železnica odslej povprečno težo 20 kg na panj, to pa neglede na dejansko težo, ki je lahko manjša ali pa večja. Ta tarifa pa velja samo za prevoz čebel v pašo ali iz nje.

Ta odlok je izredne važnosti za čebelarja prevaževalca in smo ga lahko veseli, ker je nekaka prva lastovka, ki naznanja čebelarško pomlad tudi pri naši državni upravi. Upajmo še na nadaljnje lastovke.

Pri prevozu na pašo napišimo pod naslovom prejemnika, pri besedilu »Tarife, ki naj se uporabijo«, zgoraj navedeno postavko in zvezek.

Zakaj niso vsi matičniki enake starosti?

Kadar se panj pripravlja na rojenje, ne napihne vseh matičnikov na en dan. Če bi to storil, bi bile vse matice hkrati godne, pa bi rojil samo dvakrat (v prvo s staro matico, v drugo pa z mladimi). Za čebelarja bi bilo to dovolj, toda naagon za množitev svojega rodu ne uravnavajo čebele po čebelarjevi želji, marveč po lastnih prastarih zakonih. Zato rojijo mnogokrat tudi v tretje in še večkrat. Zavaljo tega potrebuje panj matice, ki se polegajo po potrebi, torej ob vsakokratnem rojenju.

To velja le za panje, ki se sami odločijo za rojenje. V sili pa pri mladih maticah ni tolike starostne razlike. Sicer napihnejo čebele takrat matičnike tudi na starejši zalegi in ne samo nad celicami, z jačeci, toda razlika je le 2—3 dni, ne pa kakor pri panju, ki sam zastavi za roj, kjer je razlika v starosti matičnikov po teden in še več dni.

Cena za med v kupčiji na debelo je še vedno pod ceno sladkorja. Sicer se je za malenkost popravila, toda ne toliko, kolikor bi bilo prav. Prave kupčije pa sedaj še ni, utegne pa proti decembru oživeti.

Med, ki ga tu pa tam ponujajo domači čebelarji, je večinoma cvetlični, pomešan s smrekovcem, ali pa sam smrekovec. Nekatere kupčije so bile zaključene po 13 Din franko Ljubljana.

Cena vosku je še vedno sramotno nizka in se suče od 20—25 Din za kg, kakršno je pač blago. Kupcev za večje množine pa sploh ni.

Letošnji pridelek medu v Evropi je zelo pichel. Povpraševanje po dobrem cvetličnem medu je živahno in tudi v Jugoslaviji se oglašajo kupci iz Švice in Nemčije in povprašujejo

po finem cvetličnem medu. Vse kaže, da ga pri nas ne bo niti za domačo potrebo in da bomo porabili tudi vse stare zaloge, ki jih je še nekoliko po vzhodnih krajih države.

Letošnja paša na jelki je poglavje zase, ki si ga je treba zapomniti. Ko je planila med čebelarje prva vest, da hoja že »prijema«, je strepetala od veselega pričakovanja vsa čebelarstva armada v okolici Ljubljane in še daleč gori proti Kamniku in Kranju. Začelo se je naglo dovažanje panjev in v nekoliko dneh je bilo v vaseh pod Krimom na razdalji 5 do 6 km postavljenih že več tisoč A.-Ž. panjev. Toliko čebel in podjetnih čebelarjev še ni nikdar gledal stari očak Krim. Na vest, da so čebele nabrale ta in ta dan kar 2 kg 80 dkg, so se dvignile nove trume medu željnih čebel in čebelarjev, da častno pomnože število že postavljenih panjev. Lastniki tovornih avtomobilov so bili vse noči zaposleni, kolesarji so švigali po barju kakor lastovke in iskali pasišč in navdušenje je prevzelo celo Ižance domačine, ki so na vso moč vabili čebelarje, naj le pripeljejo, da ne bo prepozno. Iz tistih 2-80 kg je v nekoliko dneh nastalo 3-50 kg in kdo ve koliko bi bila »vaga« še pokazala, da ni prišel dež in skazil vse ter podrl lepe nade. Čebelarji kar niso mogli verjeti, da je paše že konec in ni dosti manjkalo, pa bi bili razbili tisto tehtnico v čebelnjaku ljubljanske podružnice. Kaj je vendar mislil gospod A A, da jo je obremenil vprav s svojim najmočnejšim panjem? Pa še na 10 satov je in leti kakor huda ura! Za bodoče prosimo malo več obzirnosti do drugih čebelarjev, ki nimajo v panjih čebel kar na mernike...

Kakih 14 dni po dežju ni bilo o medenju ne duha ne sluha. Razume se, da je bilo mnogo žalovanja, zlasti ker smo vprav letos tako zelo potrebni vsaj skromnega medenega blagoslova, da zopet oblečemo hlače, ki so nam jih čebele slekle lani in letos spomladi. Čebelarji so začeli čebele odvažati, da jih postavijo v ajdo. Pa jo je hoja zagodla, da se je marsikdo praskal za ušesom. Okoli 8. avgusta je nenadoma zopet začela mediti, to pot pa zares. Slabejši panji so nabrali večsah po poldruhi kilogram dnevno. To je odleglo tistim, ki so čebele pozno pripeljali pod Krim in so izgubili že vse nade! Privoščiti jim moramo tem bolj, ker z ajdo zaradi suše prav slabo kaže. Seveda, božve koliko pa ni bilo v panju. Takole po 10 kg smo pa le točili. Smo skromni postali. Po dosedanjih dolgoletnih izkušnjah bi morala biti hojeva letina šele prihodnje leto, ker je bila doslej

skoraj brez izjeme vsako tretje leto (1905, 1908, 1911, 1914, 1917... 1928, 1931). Pa je tudi že preskočila za kako leto in morda je vprav letos tisto preskočno leto.

O letošnjem čudnem medenju hoje bomo še poročali.

Vračanje rojev je neprimerno sredstvo za izkoriščanje trajajoče paše. Slabe prvice lahko vrnemo. Toda opazovanja panja na tehtnici so pokazala, da je dobiček medu, ki ga dosežemo s tem, da vrnemo roj in ohranimo do drugca vse čebele v panju, prav skromen in mnogo manjši nego splošno domnevamo. Četudi je paša ugodna, pojenjava marljivost panja od tretjega dne dalje po odhodu matice. Vzrok za to tiči v zalegi, ki jo je vedno manj. Čebela dela zato, da ohrani svoj rod. Čim slabše je pa razmerje med množino čebel in množino zalege, tem manjši je donos, kajti čim manj zalege je treba družini oskrbovati, tem manj izletava na pašo. (Bienenpflege.)

Listni med eksperimentalno provzročen! Prof. Bruhanenko v Moskvi je z močnim solničnim obsevanjem provzročil, da je listje začelo na gornji strani izločevati med (mano). S tem je dognano, da listni med ne provzročajo zgolj žuželke. Vzrok temu pojavu je okolnost, da rastlina ne more izravnati močnega solničnega obsevanja z izhlapevanjem vode skozi listje. Veliko izločevanje sladkorja učinkuje kakor glazura in se razteza čez vso površino lista. Mana se zbira v glavnem rebercu lista in kapa odtod doli. Temno barvo medu provzroča neka črna glivica, ki se naseli na listju takoj ko se pojavi mana. (Schweizerische Bztg.)

LISTNICA UREDNIŠTVA

Tiskovne napake. V avgustovi številki Slov. Čeb. je več tiskovnih napak, ki zelo kvarijo besedilo. V prvem članku na strani 113, v levi koloni, v tretji vrstici, če jih štejemo od spodaj navzgor, stoji:

Razvijajo se — namesto Razvijejo se, v predzadnji vrstici na istem kraju: nimajo dovolj časa, namesto imajo dovolj časa;

na isti strani, v desni koloni, v 8. vrstici: zakonikih, namesto: zakonih;

v 18. vrstici na istem kraju: popolnosti, namesto sposobnosti, na 114. strani, v levi koloni, v 17. vrstici: zaradi tega, namesto zaradi česar;

na strani 124. v poročilu o XX. seji v 2. vrstici: prof. Verbiča, namesto prof. Rajiča.

Apeliramo na zavednost slovenskih čebelarjev, da si oskrbe potrebno čebelarstvo orodje, panje in druge potrebščine le v

»**DRUŠTVENI ČEBELARNI**« v LJUBLJANI

Miklošičeva — Pražakova št. 13, ali pa v njenih podružnicah:

- v Celju (pri »Zvezi čebelarstevskih podružnic za mariborsko okrožje«) v skladišču podružnice Kmetijske družbe v Kolenčevi ulici,
- v Dolnji Lendavi (pri ondotni čebelarstevski podružnici) v trgovini g. Marice Severjeve,
- na Jesenicah (pri ondotni čebelarstevski podružnici) pri g. Ivanu Šetincu, podružničnem blagajniku,
- v Mariboru (pri tamošnji čebelarstevski podružnici) v skladišču podružnice Kmetijske družbe na Meljski cesti 12,
- v Naklem pri Kranju (pri ondotni čebelarstevski podružnici) v prodajalni Gospodarske zadruge,
- v Novem mestu (pri tamošnji čebelarstevski podružnici) pri g. odborniku J. Medvedu,
- v Ptujju (pri ondotni čebelarstevski podružnici) pri g. odborniku Franu Lenarčiču, žel. uradniku v pok., v Prešernovi ul. 19,
- v Slovenjgradcu (pri ondotni čebelarstevski podružnici) pri g. tajniku Ivanu Kavsu.

Čebelarji, vedno pomnite, da je „Društvena Čebelarna“ last vas vseh!

Društvena Čebelarna je uvedla v prodajo:

- Št. 71 »Šotal« kadilo za pomirjenje čebel, ki je enakovredno Euskolu. V zavojčku, ki stane Din 4.—, je 9 briketov.
- Št. 72 Svečnik za »Šotal« s kajfežem, komad Din 8.—. Na priostreno žico sredi svečnika se natakne kos Šotala ali Euskola, ki se prižge. Ako tlečega Šotala ali Euskola več ne rabimo, ga ni treba odstraniti s svečnika, marveč ga pokrijemo s kajfežem, nakar v kratkem času ugasne.
- Št. 100 Virijentovo stiskalnice za vosek . . . . . Din 1200.—
- Št. 156 Hramček za dva plemenilnika . . . . . " 40.—
- Št. 157 Plemenilnik (glej sliko in opis v 5 števil. Sl. Č. l. 1933) . . . . . " 33.—
- Št. 158 Matičnico za plemenilnik . . . . . " 6.—
- Št. 181 Posoda za med za 25 kg štirioglate
  - a) brez lesenega oboda . . . . . " 25.—
  - b) z lesenim obodom . . . . . " 30.—

Radi nove cenejše nabave nudimo sedaj:

- Št. 11 Nosilec za matično rešetko, komad po . . . . . Din 1.—
- Št. 18 Zapah za okence, par po . . . . . " 1'25
- Št. 25a Matično rešetko iz kovinskih paličic 23×13.5 cm . . . . . " 6'50
- Št. 25b Matično rešetko iz kovinskih paličic 23×40 cm . . . . . " 16.—
- Št. 29a, b Kvačnico za A.-Ž. panj, komad po . . . . . " 2.—
- Št. 30 Satnik za A.-Ž. panj, nezbit, komad po . . . . . " 0'80
- Št. 34 Zapah za žrelo, dvokrilen, komad po . . . . . " 2'50
- Št. 90 Žico pocinjeno v pločevinastem zvitku, komad po . . . . . " 5.—
- Št. 92b Satnice v zameno za vosek, kg po . . . . . " 8.—

Društvena Čebelarna v Ljubljani

Pražakova ulica šte. 13

kupuje

med brezhibne kakovosti. Poslati ji je vzorec medu z navedbo cene.

prodaja

vse čebelarske potrebščine prvovrstne kakovosti

**Zahtevajte
cenik!**

Čebelarji, naročajte čebelarske potrebsčine
le pri Društveni Čebelarni.

Mali oglasi

Prodam 10 komadov novih A-Z panjev z mladimi maticami. Reflektanti naj se javijo do 15. septembra 1933. Iv. Flajs, p. Tržišče na Dolenjskem.

Špedicija Turk

Ljubljana, Masarykova cesta 9

prevzema prevažanje vsakovrstnega blaga in selitve v Ljubljani in izven Ljubljane.

Prevoz čebel

izvršuje s posebnim dolgim avtomobilom s specialnimi peresi po izredno nizki ceni.

TELEFON INTERURBAN ŠTEV. 2157.

VREDNOST IN PORABA MEDU

SPISAL PROF. JOS. VERBIČ

ie naslov knjižici, z lepo barvasto naslovno sliko, ki jo ima v zalogi naše Čebelarsko društvo po Din 1'50 za komad.

Priporočamo, dašišknjižico nabavijo [podružnice in vsi čebelarji, ter jo v reklamne svrhe razprodajajo. Na podlagi te knjižice bo jasno vsem, ki jo bodo čitali, kaj je med, kako se uporablja in kake velike vrednosti je.

ČIM VEČ BO RAZDELJENIH KNJIŽIČ, TEM VEČJE BO POVPRŠEVANJE PO MEDU.

Društvena Čebelarna bo imela tudi letos sladkor za jesensko pitanje v zalogi.